

Het afgelopen jaar werden de bachelor- en de masterfase van de geneeskundeopleiding langs de meetlat gelegd. Deze beoordeling is nodig om weer voor zes jaar toestemming te krijgen om artsen op te leiden. Zeven vragen over hoe dat precies in zijn werk gaat.

DE OPLEIDING DOET ZELF EXAMEN

1 Waarom wordt een opleiding beoordeeld?

De wet eist dat opleidingen in het Nederlandse hoger onderwijs geaccrediteerd zijn. Ook de geneeskundeopleidingen moeten dus elke zes jaar zo'n keurmerk aanvragen en wel bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). De NVAO beoordeelt de instelling niet zelf maar bekijkt aan de hand van een visitatierapport of de opleiding aan de eisen voldoet.

2 Wat is een visitatie?

Een inspecterende commissie komt ter plaatse de opleiding beoordelen: de visitatie. Een panel van vooral medici voert visitatiegesprekken met onder meer docenten, studenten, alumni, examencommissie en opleidingscommissie. Daarna wordt een visitatierapport geschreven.

Ter voorbereiding leest het panel het zelfevaluatie-rapport van de opleiding: de 'Kritische reflectie'. Het AMC liet hierin vorig jaar bijvoorbeeld weten dat de coschapsboekjes – toch de basis van de eindbeoordeling van de co's – 'te vaak en te snel met een "gemiddeld" cijfer' werden beoordeeld. De opleiding besloot vervolgens om feedbackgevers van coassistenten nieuwe instructies te geven, leerdoelen te herformuleren en cijfers in de coschapsboekjes te vervangen door narratieve feedback.

3 Waar kijkt zo'n visitatiepanel precies naar?

De bachelors en masters worden op vier punten tegen het licht gehouden:

- passen de leerdoelen bij de Nederlandse en internationale eisen;
- helpen programma, personeel en voorzieningen dat doel te bereiken;
- zijn toetsen valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk en is de kwaliteit van examinering geborgd;
- hebben afgestudeerden het gewenste niveau als je kijkt naar hun

'WE HEBBEN GEEN ENKELE TWIJFEL OVER DE BASIS-KWALITEIT VAN DE OPLEIDINGEN'

toetsresultaten, eindwerkstukken en hoe ze in de praktijk functioneren.

In het Groningse rapport waarschuwde het panel bijvoorbeeld dat de wachttijden voor de coschappen verder kunnen opletten naar acht maanden in 2017 en negen maanden in 2018. 'Met ingang van 2017-2018 worden in plaats van coschappen van vijf weken, vierweekse coschappen aangeboden', staat in het visitatierapport.

4 Waar ging het visitatiepanel op bezoek?

Tussen februari 2017 en december 2017 beoordeelde het panel in totaal negentien geneeskundeopleidingen aan acht universiteiten. 'Dat zijn de bachelors en de masters aan de acht universiteiten in Nederland, twee masters arts, klinisch onderzoeker (in Utrecht en Maastricht) én de Saba Medical School', verklaart Michèle Wera van de NVAO. 'Wij gaan ook over de opleidingen in Caribisch Nederland, dus Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Alleen die van Saba heeft de vorige accreditatie

gehaald.’ De visitatiecommissie schakelde voor Saba twee Amerikaanse panelleden in, inclusief een studentlid, want ‘Saba leidt vooral artsen op voor Canada en de States’, vertelt Wera.

5 Wat kwam er uit die visitatierapporten?

De universiteiten hebben de rapporten naar de NVAO gestuurd, maar ze zijn nog niet openbaar en de accreditering laat op zich wachten. ‘Maar we hebben geen enkele twijfel over de basiskwaliteit van de opleidingen’, sust Wera de gemoederen. De accreditatiebeslissingen worden met de visitatierapporten waarschijnlijk in oktober online gezet op de NVAO-site. Wel liet het VUmc in december al weten dat de bachelor- en masteropleiding geneeskunde beide als ‘goed’ waren beoordeeld. ‘Het panel van beoordelaars gaf aan dat VUmc een mooi onderscheidend profiel heeft geformuleerd: “Het wil zelfverzekerde, reflectieve en competente dokters opleiden met een hart voor en een open blik naar de samenleving. Het belang dat aan reflectie gehecht wordt komt ook tot uiting in het benoemen van een achtste rol: de reflector.”’, jubelde VUmc in een persbericht. Het AMC verklapte het eindcijfer afgelopen najaar nog niet, maar meldde toen wel dat de commissie ‘na twee intensieve dagen visitatie complimenten en felicitaties uitdeelde.’ Het enige rapport dat al is in te zien staat op de website van studievereniging Panacea uit Groningen, die meldt: ‘Het

totale programma (ontwerp, uitvoering, toetsing en studieresultaten) beoordelen zij als “goed”.’

6 Waarom is die accreditering een jaar na de visitaties nog niet verlengd?

Dat komt doordat accreditatieorgaan NVAO zelf ook wil worden geaccrediteerd. Dat gebeurt door de World Federation for Medical Education (WFME). Deze Amerikaanse accreditatie-reus kijkt over de schouders van de NVAO mee. ‘Vanaf 2023 kun je het medische toelatingsexamen van de Verenigde Staten alleen maar doen als je bent afgestudeerd aan een opleiding die is geaccrediteerd door een accreditatieinstelling met WFME-erkenning. De NVAO heeft dat nu al – als eerste in Europa – aangevraagd bij de WFME, omdat we te laat zijn als we dat bij de volgende visitatieronde over zes jaar pas doen’, vertelt Wera. Aanleiding voor deze verplichting van het Amerikaanse ministerie van Onderwijs zijn volgens Wera de private medical schools die vooral in het Caribisch gebied en Azië als paddenstoelen uit de grond schieten. Deze organisaties richten soms ook hun eigen accreditatie-instellingen op.

‘VAN CARIBISCH NEDERLAND HEEFT ALLEEN SABA DE VORIGE ACCREDITATIE GEHAALD’

7 Is visitatie nuttig?

De faculteiten geven aan dat de voorbereidingen voor een visitatie veel tijd kosten. Maar anderzijds is het heel goed om even stil te staan bij knelpunten in de opleiding, zoals een scheve verhouding tussen zelfstudie en contacttijd of te weinig buitenlandervaring bij bachelorstudenten. De visitatiecommissie heeft ook best practices geselecteerd. Die zijn nog niet bekend, maar worden gebundeld in het state-of-the-art-rapport dat dit najaar verschijnt. De mooiste voorbeelden komen aan bod tijdens een conferentie die het VUmc organiseert. De datum van die conferentie is nog niet bekend. ●